

DEVLET – VATANDAŞ İLİŞKİSİ NEDEN SICAK DEĞİLDİR?

BEYAZ NOKTA® GELİŞİM VAKFI

Sedat Simavi Sokak No:29/Z-1

06550 Çankaya/ANKARA

Tel:+90(312) 442 07 60 Faks: +90(312) 442 07 76

<http://www.beyaznokta.org.tr>

e-mail: bnv@beyaznokta.org.tr

İÇİNDEKİLER

- 1. AMAÇ**
- 2. KULLANILAN YÖNTEM**
- 3. TOPLAM KALİTE FELSEFESİ İLE İLİŞKİSİ**
- 4. PROJE GRUBUNUN OLUŞTURULMASI**
- 5. SORUNUN TESBİTİ**
- 6. SORUNA YOL AÇAN NEDENLERİN SAPTANMASI**
- 7. NEDENLERİN ELENMESİ**
- 8. NEDENLERİN GRUPLANDIRILMASI**
- 9. NEDENLER ARASI ETKİLEŞİM**
- 10. SONUÇ VE ÖNERİLER**

**EK: "Devlet-vatandaş ilişkisi neden sıcak değildir?"
konulu beyin fırtınasında üretilen fikirler**

ÜLKEMİZDE “DEVLET-VATANDAŞ” İLİŞKİLERİ NEDEN SICAK DEĞİLDİR?

1. AMAÇ

ÇANKAYA BEYAZ NOKTA® DERNEĞİ, "*Toplumun Sorun Çözme Becerisinin gelişmesine katkıda bulunmak*" amacı ile kurulmuştur. Amacını akılcı sorun çözme tekniklerinin toplum tarafından benimsenip kullanılmasını teşvik yoluyla gerçekleştirmeyi hedeflemektedir.

2. KULLANILAN YÖNTEM

Bu çalışma; Beyin Fırtınası, Balık Kılçığı Diyagramı, Pareto Analizi gibi bir dizi yaratıcı sorun çözme tekniği uygulanarak, soruna farklı bakış açılarıyla çözümler geliştirilmesi ve bu tekniklerin hemen hemen tüm toplumsal sorunlara uygulanabileceğini göstermek için yapılmıştır.

Bu tebliğin bilimsel bir rapor olarak değil, nedenselliğe dayalı sorun çözme yaklaşımını benimsemiş Sivil Toplum Kuruluşu üyesi gönüllü bir grubun, sorun çözme tekniklerini uyguladığı bir çalışma olarak değerlendirilmesi uygun olacaktır.

3. "TOPLAM KALİTE FELSEFESİ" İLE İLİŞKİSİ

Ülkemiz insanları ve kurumları, zamanlarını son derece karmaşık sorun yumaklarıyla boğuşarak geçirmektedirler.

Bu durum, farklı niteliklere sahip her sorunun ya kolaycı-kestirmeci yöntemlerle çözer gibi yapılmasına, ya da görmezden gelinip insanları yılgınlığa iten yeni sorunların türemesine yol açmaktadır.

Ancak umut verici gelişmeler de yok değildir. Ortaklıktaki toz duman bulutuna rağmen toplumumuz, "*Toplam Kalite*" kavramıyla tanışmış durumdadır.

Üretim ve hizmet süreçlerine uygulanabilirliği ve bu süreçleri iyileştirmedeki başarısı kanıtlanmış olan "*Toplam Kalite Yönetimi*"nin, sorunların tanımının doğru yapılması ve ona yol açan nedenlerin doğru analizi halinde toplumsal sorunlarımıza da kalıcı ve köklü çözümler bulunacağından kuşkumuz yoktur.

Bu noktadan hareketle kamu yönetiminde kalite olgusunu incelediğimizde, kamu hizmeti sunan ve bu hizmetten yararlanan kesimler arasındaki ilişkinin, yani "*Devlet - Vatandaş ilişkisi*"nin irdelenmesi gerektiği açıkça anlaşılmaktadır.

4. PROJE GRUBUNUN OLUŞTURULMASI

Bu çalışma, ÇANKAYA BEYAZ NOKTA DERNEĞİ üyeleri arasından oluşturulan on kişilik gönüllü bir proje grubu ile yürütülmüştür.

5. SORUNUN TESBİTİ

Proje grubu, bireysel olarak önerilen çok sayıda sorun içerisinde seçim yolu ile sorun adaylarını altıya indirmiştir.

- . Toplumumuzda vergi verenlerin oranı neden düşüktür?
- . Toplumumuzda sorun çözmek için neden sık sık şiddet içeren yöntemler kullanılmaktadır?
- . Ülkemizde yerel yönetimler, günlük yaşamı kolaylaştırmada neden yetersiz kalmaktadırlar?
- . Ülkemizde devlet-vatandaş ilişkisi neden sıcak değildir?
- . Ülkemizde aynı dili kullanan kişiler arasında neden iletişim bozukluğu vardır?
- . Ülkemizde kurallara karşı davranmak neden yaygındır?

Grup üyeleri tek tek, birbirlerinin etkisinde kalmaksızın, yukarıdaki sorunlardan üçünü seçip, önem sırasına göre puanlamışlardır. Bu puanların birleştirilmesi sonucunda, birinci derecede ağırlık taşıyan sorun, dördüncü sıradaki; "Ülkemizde devlet-vatandaş ilişkileri neden sıcak değildir?" sorusu olmuştur.

6. SORUNA YOL AÇAN NEDENLERİN SAPTANMASI

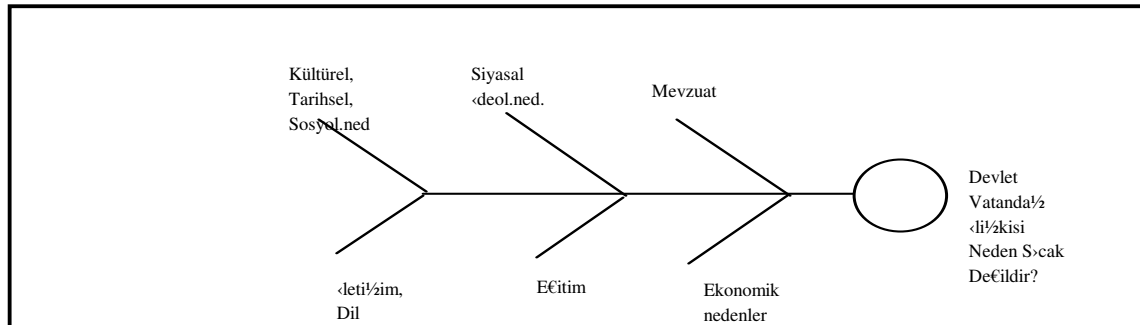
Çalışma grubu, yaklaşık bir saatlik bir BEYİN FIRTINASI oturumunda 197 adet fikir üretmiştir. (Beyin fırtınasında üretilen fikirler EK.1'de verilmiştir.)

7. NEDENLERİN ELENMESİ

Beyin fırtınası tekniğinin gerektirdiği, yaratıcılığı kamçulamak üzere söylenmiş ve konuyla doğrudan ilişkisi olmayan ya da birbirine benzer olan fikirler ayıklanarak çıkartılmıştır. Böylece, üretilen tüm fikirlerin proje grubunca süzülmesi sonucunda çözüm geliştirilmesi gereken ana nedenler ortaya konmuştur.

8. NEDENLERİN GRUPLANDIRILMASI

İlk eleme sonucunda süzülen fikirler, tek tek incelenerek aşağıdaki Balık Kılıçığı Diyagramı üzerinde belirtildiği gibi altı ana başlık (ana neden) altında toplanmıştır.

9. NEDENLER ARASI ETKİLEŞİM

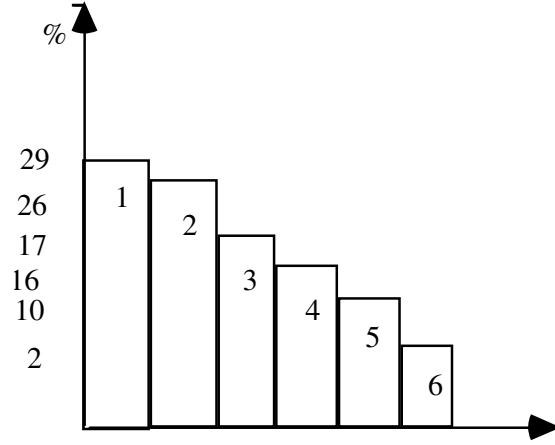
Proje grubunca belirlenen nedenlerin önemli bir kısmının tespit edilen başlıkların birden fazlasına da girdiği görülmüştür. Ana neden grubu kapsamına girebilecek alt nedenlerin sağlıklı tespiti için, öneride bulunan üyenin objektif biçimde açıklama yapması istenmiş ve grup üyelerinin bu açıklama üzerinde uzlaşması halinde öneri kabul edilmiştir.

1. Kültürel, tarihi, sosyolojik	% 29
2. Siyasi, ideolojik	% 26
3. Mevzuat	% 17
4. Eğitim	% 16
5. Ekonomik	% 10
6. İletişim, dil	% 2

Toplam: 100

Daha sonra ana neden gruplarının her birinin sorunun çözümüne olan etkisi, pareto analizi yöntemiyle saptanmıştır. Pareto kanunu olarak bilinen bu yöntemde göre bir soruna yol açan nedenlerin %80'ni toplam nedenlerin %20'sinden kaynaklanmaktadır.

Dolayısıyla en çok etkileyen %20 dilimindeki nedenler tespit edilip çözüm bulunursa, aralarındaki etkileşim dolayısıyla sorunun büyük bir bölümü çözülmüş olacaktır.

Nedenler

Örneğimizdeki başlıklar incelendiğinde bunların aynı zamanda birbirlerini de etkileyen ana sorun grupları oldukları görülmektedir. Bu nedenle, grupların birbirlerini etkileme dereceleri matrix sistemiyle ifade edilmiştir. Matrix oluşturulurken çok düşük değere sahip "iletişim-dil" grubu değerlendirilmeye alınmamıştır.

	1	2	3	4	5
1	x	3	1	4	2
2	2	x	1	3	4
3	4	3	x	2	1
4	4	3	2	x	1
5	4	3	2	1	x
	14	12	6	10	8

. Mevzuat	14
. Ekonomik nedenler	12
. Siyasi, ideolojik nedenler	6
. Eğitim	10
. Kültürel, tarihi, sosyolojik nedenler	8

Görüldüđü gibi tablodaki en küçük değere sahip olan; "SİYASİ ve İDEOLOJİK NEDENLER" diğer nedenleri en çok etkileyen konumdadır.

10. SONUÇ VE ÖNERİLER:

Proje grubunca yapılan tüm bu değerlendirmeler sonucunda sorunun çözümü için; en büyük ağırlığa sahip olan tarihimiz ve kültürümüzden kaynaklanan nedenlerin sabit bir veri olarak kabul edilmesi ve kısa vadede çözüm getirilebilecek nedenlerin ele alınmasıdır. Bu da; 2'nci ve 3'nc sıradaki "*siyasi ve ideolojik nedenler*" ile "mevzuat" konularında çözümler geliştirilmesi anlamına gelmektedir.

Bu konuda yararlanılabilecek kaynak dokümanlardan birisi, BEYAZ NOKTA® GELİŞİM VAKFI ve İSTANBUL BEYAZ NOKTA DERNEğİ'nin katkılarıyla hazırlanan "*Temiz Siyaset Yasası Önerisi*"dir. İlgilenenlerin yararlanabileceği bu doküman Vakıf adresinden temin edilebilir.

ÇANKAYA
BEYAZ NOKTA® DERNEğİ

Ek

DEVLET-VATANDAŞ İLİŞKİLERİ NEDEN SICAK DEĞİLDİR?

(BEYİN FIRTINASINDA ÜRETİLEN FİKİRLER - 15.OCAK.1998)

1. Vatandaş iletişim kurmayı bilmemektedir.
2. Devlet fiziksel olarak çok büyük.
3. Devlet yöneticileri otoriter tavır içerisinde.
4. Devlet korktuğu için.
5. Vatandaş korktuğu için. Hepsi
6. Çağdaş devlet yönetimi konusunda zaafiyet içerisinde.
7. Vatandaş devletin ne olduğunu bilmiyor.
8. Devlet vatandaşın ne olduğunu bilmiyor.
9. Devletin sıcak olmaya ihtiyacı yok.
10. İdarecilerin gelir düzeyi düşük.
11. Sivil Toplum Örgütleri az
12. Şişirilmiş kadrolar
13. Soğukluk daha iyidir.
14. Yasalar yetersiz.
15. Yasalar çok fazla.
16. Vatandaşın bilgi eksikliği var.
17. Vatandaşın özgüven eksikliği var.
18. Birey olma bilincinin eksikliği.
20. Devletin vatandaşa güvenmemesi.
21. Vatandaşın haklarını bilmemesi.
22. Devletin haddini bilmemesi.
23. Denetim mekanizmalarının gelişmemiş olması.
24. Ombudsman sisteminin olmaması.
25. Devletin mekanizmalarının gelişmemiş olması.
26. Her şeyin yasalarla çözülmeye çalışılması.
27. Milli gelirin düşük olması
28. Devletin eşit davranmaması.
29. Devletin ekonomik olarak güçsüz olması.
30. Siyasal kültürünün zaafiyeti.
31. Toplum kültürünün sistemle çatışıyor olması.
32. Otoriteye boyun eğme kültürü (geleneği)
33. Baba devlet imajı.
34. Devletin bir ideolojiye sahip olması(ya da olmaması).
35. Rüşvet anlayışının hakim olması.
36. Gelir dağılımındaki adaletsizlik.
37. Nüfusun fazla olması.
38. Ezbere dayalı eğitim sistemi.
39. Toplumun sorun çözme becerisinin az olması.
40. Çok merkezli iktidar anlayışı.
41. Asgari müştereklerde birleşmemek.
42. Toplumdaki eğitim yetersizliği.
43. Seçim sistemi(ve siyasi partiler kanunu)
44. Siyasal sistem.
45. Devlet hukukunun etkinliği.
46. İktidarsız bir rejim sistemi.
47. Toplum hafızasının zayıflığı
48. Taraflardaki güven eksikliği

49. Aşırı bürokratik anlayış
50. Kısır kişilikler
51. Her şeyi devletten beklemek
52. Top oynamak
53. Rüşvetin yaygınlığı.
54. Yöneticilerdeki demokrasi anlayışı eksikliği.
55. Hoşgörüsüzlük
56. Vurdumduymazlık
57. Yasaların uygulanmaması
58. Katılımcı demokrasinin yerleşmemesi
59. Esnek olamama
60. Devlet kurumlarının yanlış yapılanmış olması
61. Osmanlı kurumlarının yanlış yapılanmış olması
62. Osmanlı devlet anlayışının toplumda egemen olması
63. Laikliğin farklı yorumlanması
64. Ataerkil toplum yapısı
65. Askeri zihniyetin sivil siyaset üzerindeki etkisi (hakimiyeti)
66. Merkezîyetçi idarenin hakimiyeti
67. Devletin sorgulanmaması
68. Yerel yönetimlerin yetkisizliği
69. Yargının bağımsız olmaması
70. Tek merkezden yönetim
71. Köylülüğün tasviye edilememiş olması
72. Cumhuriyetin meşrulaştırılmamış olması
73. Ülkenin kendi tarihi ile hesaplaşmamış olması
74. Bireylerin inanç sistemi ile devletin idari/siyasi sistemini uyumsuzluğu
75. Devlette modernizasyonun sağlanamaması
76. Devlet personel yasasının yanlışlıkları
77. Zor kullanımındaki kararların yanlışlığı
78. Düşünce özgürlüğünün olmayışı.
79. Yasa enflasyonu
80. Düşünceleri söylemekten korkmak
81. Kadercî toplum yapısı
82. Tüm yasaların ithal edilmesi
83. Kavramsal düşünme alışkanlığının olmaması
84. Türk siyasi tarihinde yaşanan toplumsal değişimlerin yukarıdan aşağı olması
85. Memurların her koşulda maaşlarını alması.
86. Devlet memurlarının iş garantisi.
87. Bulduğumuz coğrafyanın etkisi.
89. Dış güçlerin etkisi.
90. İç güçlerin etkisi.
91. Memurun muhakematı kanununun varlığı.
92. " " " ablukluğu (yanlışlığı).
93. Refah partisinin kapatılması.
94. Öğrencilerin polisleri dövmemesi.
95. MGK'nın ülkeyi yönetmesi.
96. Devlet memurunun bir altı aydan başlaması.
97. Devletin güçsüz olması.
98. Hükümetlerin kendisini devlet zannetmesi
99. Şikayet sisteminin olmaması.
100. Anayasa mahkemesi başkanının kendisini devlet zannetmesi.
101. Her şeyde Atatürk'e sığınmak.
102. Yöneticilerin çocuklarının olması.
103. Vatandaşın dilekçe yazmayı bilmemesi.
104. Sistemdeki kırtasiye bolluğu.

105. Vatandaşın tokat atma hakkının olmaması.
106. Teknolojik ürünlerden yeterince yararlanılamaması.
107. Devlete fazla yük bindirilmesi
108. Bürokratik anlayışın tersine çevrilmesi.
109. Vatandaşın koyunluğu.
110. Nüfus fazlalığı
111. Toplumun, farklı toplumlar ilişki kurma şansının az olması.
112. Tüm dünyada devlet yapılanması anlayışının değişiyor olması.
113. Türk devletinin statik bir yapıya sahip olması.
114. S.Can ve H.Avşar'ın TV'ye çok çıkması.
115. TV'nin Türkiye'ye çok geç gelmesi.
116. Devletin küçültülmesinin sağlanamaması.
117. Banknot matbaasının fazla mesai yapması.
118. Özelleştirmenin başarısız olması.
119. Devletin arpalıklardan vazgeçememesi.
120. Salaklar derneğinin yeterince örgütlü olmaması.
121. Erkeklerin söylenen on laftan birini ancak anlamaları.
122. Rüşvet alıp vermenin serbest bırakılmaması.
123. Kadınların erkek olmaktan korkma sebebinin bir kadınla evlenmek olması
124. Kadınların cumhurbaşkanı olamaması.
125. BN'nın sesini yeterince duyuramaması.
126. Eczacıların ihtilal yapmaması.
127. Çünkü soğuktur.
128. Devletin dairelerinde klima olduğu için.
129. Devletin yüzü sıcak değildir.
130. Osmanlıdan gelen kul vatandaş anlayışının devam etmesi.
131. Kula kulluk anlayışının hakim olması.
132. Eğitim sisteminin
133. Mafyanın devleti yönlendirmesi.
134. Çeteler.
135. Devletin dokunulmazlık anlayışı.
136. Ailenin çocuk yetiştirme kültürü.
137. AT'na girilememesi.
138. Polisin eğitimsiz oluşu.
139. Devlet ve vatandaşın, hak ve görevler konusundaki bilgisizlikleri.
140. Vatandaşın medeni cesaretinin azlığı.
141. Yerinden yönetim anlayışının geliştirilememesi.
142. Göçebe bir ırkın evlatları oluşumuz.
143. Haksızlığa uğrayana destek verilmemesi.
144. Eleştiri/ özeleştiri yetersizliği.
145. Akdeniz ikliminin toplum üzerindeki etkisi.
147. Kozmopolit toplum yapısının olması.
148. İktisat anlayışının olmaması.
149. Devlet içinde rekabet anlayışının yokluğu.
150. Devlet tekeli.
151. Kanonik ifade eksikliği.
152. İletişim becerisi eksikliği.
153. TT'nin dünyaya geç gelmesi.
154. Vatandaşın devlet karşısında kendini küçük görmesi.
155. Vatandaşın devlet karşısında küçük olması.
156. Basının yetersizliği.
157. Tarafsız basının olmaması.
158. Medyanın yargısız infaz yapması.
159. Türkçenin yetersiz oluşu.
160. Bürokrasinin fazlalığı.

161. Komplekslerimiz.
162. Toplumumuzun tek nedenli düşüncede olması.
163. Bireylerin kelime haznesinin yetersiz olması.
164. Harp silah ve araçlarının gelişmemiş olması.
165. Savaşçı bir ırkın evlatları oluşumuz.
166. Bu konuda miting yapılmaması.
167. Mütevekkil vatan tipinin yaygın olması.
168. Devletin silahlı olması.
169. Polislere silah verilmesi.
170. Devletin başarı performansı ölçütlerinin belli olmaması.
171. Devletin çerçevesinin olmaması.
172. Devlet personelinin ruh sağlığı raporunun olmaması.
173. Manyakları ayıklayan bir mekanizmanın olmaması.
174. Dini eğitimin ve ibadetin Arapça yapılması.
175. Lider kültürü.
176. Tek adam arayışı.
177. Az yağmur yağması.
178. Yağmur yağdıktan sonraki toprak kokusu.
179. Seçimlerin beş yılda yapılması.
180. Anayasanın değişmemesi(değişmesi)
181. K. Evren' in Cumhurbaşkanı olması.
182. Dinozorların hala yaşıyor olması
183. Bireylerin tam ve temelli bir inanç sahibi olmamaları.
184. Parti içi demokrasinin olmayışı.
185. Türkiye'nin ABD olmaması.
186. 163' ün kaldırılması.
187. Devletin varlığının iç ve dış güvenlik sorunlarıyla özdeşleştirilmiş olması
188. 163' ün geç kaldırılmış olması.
189. Devlet sisteminin tartışılıyor olması.
190. Demokrasi kavramının bilinmemesi.
191. İnsanın eşref-i mahlukat olduğunun farkına varılmaması.
192. Toplumdaki hayvan sevgisinin eksikliği.
193. İnsanların eşşek saatinin olabileceğinin unutulması.
194. Erdem anlayışı eksikliği.
195. Sorunlara akılcı çözümler getirme becerisi eksikliği.
196. Akıl-zeka farkının ortaya konmamış olması.
197. Görünen sorunlarla ilgilenme.